

Posudok

na doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD. k vymenúvaciemu konaniu za profesora v študijnom odbore 8.1.3 športová edukológia.

Posudok predkladá: prof. PhDr. Michal Belej, CSc.

Doc. PhDr. Eugen Laco, PhD. je uznávaným špičkovým odborníkom v oblasti teórie a praxe športového tréningu, špeciálne v atletike, nielen v Slovenskej republike, ale aj v medzinárodnom kontexte. V priebehu svojho odborného rastu dokázal kontinuálne spájať nadobúdanú vedeckú erudíciu s tréningovou praxou. Získané skúsenosti z aktívnej športovej činnosti reprezentanta Československa v behu na 400 m cez prekážky vedel v spojitosti so systematickým štúdiom pretransformovať do úspešnej trénerskej činnosti. Jej výsledkom bola získaná kvalifikácia diplomovaného trénera v atletike (1989). Následne dva roky pôsobil ako atletický tréner v slovinskom Maribore, kde sa podieľal na príprave tamojších atlétov na olympijské hry. U nás vychoval troch olympionikov (Kucej, Lopuchovský, Bobková). Ako kondičný tréner sa podieľal na príprave basketbalového družstva žien Ružomberka (dvojnásobného víťaza Euroligy) i príprave reprezentačného družstva Slovenskej republiky v basketbale, ako aj hokejového mužstva HC Slovan Bratislava (šesťnásobného majstra Slovenskej republiky a víťaza Európskeho pohára). Podieľal sa na príprave športovcov top tímu na Letných olympijských hrách 2000 v Sydney a Zimných olympijských hrách 2002 v Salt Lake City. Je členom realizačných tímov ako odborný konzultant pre športy: atletika, vodný slalom, kanoistika, behy na lyžiach, biatlon. Ako pracovník Telovýchovnej školy SÚV ČSZTV sa podieľal na výchove trénerov I. triedy vo viacerých športových zväzoch. Na terajšom pracovisku FTVŠ UK pôsobil a pôsobí v akademických funkciách ako predseda AS FTVŠ UK (1994-1997), člen predsedníctva AS UK od roku 2011 doteraz a člen Akreditačnej komisie MŠ SR (2000-2003). Pracuje v Slovenskom atletickom zväze ako predseda šprintárskej sekcie trénerskej rady. Jeho bohatá športová a spoločenská angažovanosť ho zaraďuje medzi významné osobnosti v oblasti vzdelávania v športe a prípravy vrcholových športovcov.

Inaugurant je kontinuálne pedagogický činný na Katedre atletiky FTVŠ UK vyše desať rokov ako odborný asistent a docent viedol a vedie prednášky z teórie a didaktiky športu, teórie a didaktiky kondičnej prípravy i cvičenia z atletiky. Je garantom študijného programu. Doteraz bol vedúcim 54 diplomantov, vedúcim 20 študentov v ŠVOČ (štyria sa umiestnili na prvých troch miestach na celoštátnej konferencii). Pod jeho vedením úspešne ukončili štúdium piati doktorandi a súčasne školí ďalších piatich. Na predošlom pracovisku v Telovýchovnej škole počas šesťnásťročnej pedagogickej činnosti prednášal teóriu a didaktiku športového tréningu, biomechaniku, výber talentov na šport a teóriu a didaktiku atletických disciplín. Organizoval rôzne semináre a prednášky pre trénerov s našimi a zahraničnými poprednými trénermi a odborníkmi, ktoré mali veľmi dobrú úroveň a prispievali k zvyšovaniu ich odbornosti. Na tomto pracovisku viedol 69 záverečných prác štúdia trénerov I. triedy. Doc. PhDr. Eugen Laco, PhD. ako významný odborník je žiadaným prednášateľom pre trénerov, študentov a rôzne športové organizácie, ktoré absolvuje nielen v Slovenskej republike, ale aj v zahraničí. Prednáša na trénerskej akadémii FTVŠ UK pre trénerov rôznej špecializácie. Je vyhľadávaným konzultantom pri záverečných diplomových, dizertačných, habilitačných prácach a výskumných projektoch. Je častým oponentom týchto prác, v ktorých jeho kvalifikované vyjadrenia prispievajú k zvyšovaniu ich úrovne. Pôsobí ako konzultant Národného športového centra.

Vedecko-výskumnú a publikačnú činnosť doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD. je možné rozdeliť do dvoch oblastí. Prvá oblasť je zacielená na teóriu a didaktiku atletiky a zefektívňovanie tréningového procesu v atletike s prioritnou orientáciou na prekážkové šprinty a hladké šprinty. Je určená predovšetkým pre trénerov a študentov. Tejto problematike sa autor venuje v jednej samostatnej monografii a dvoch monografiách ako spoluautor. V piatich skriptách (v dvoch ako samostatný, dvoch ako vedúci a v jedných ako spoluautor). V 34 vedeckých prácach v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch. V dvoch odborných monografiách ako spoluautor, v deviatich odborných prácach, troch výskumných úlohách a dizertačnej práci. Za nosnú publikáciu autora v tejto oblasti možno považovať samostatnú vedeckú monografiu „Prekážkové šprinty“ (2006). V tomto diele na základe teoretických poznatkov z vlastných výskumov i trénerských skúseností sformoval strategické možnosti rozvoja špeciálnych schopností v krátkom a dlhom atletickom prekážkovom šprinte. V rozbere oboch disciplín vychádza z biomechanickej analýzy ich pohybovej štruktúry a za integrujúci činiteľ všetkých faktorov považuje špecifický rytmus behu (rytmická jednotka), ktorý sa vyznačuje vysokou dynamičnosťou ako aj stabilitou kinematických a dynamických štruktúr pohybovej činnosti. Analyzuje špeciálne prekážkarské zručnosti a schopnosti a bioenergetický profil prekážkových šprintov. Predkladá overené programy bežeckého, rýchlostno-silového a technicko-rytmického rozvoja. Uvádza modely periodizácie štruktúry tréningového zaťaženia v jednoročnom, tréningovom cykle etapy vrcholovej prípravy v krátkom a dlhom prekážkarskom šprinte. Predložené modely sú výsledkom analýzy ním vedených vrcholových prekážkárov – prekážkárok. Monografia prináša nové špeciálne poznatky z prípravy vrcholových prekážkárov – prekážkárok a obohacuje aj všeobecnú teóriu a didaktiku športového tréningu. Ako druhú oblasť vedeckého záujmu doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD. možno vyčleniť všeobecnú teóriu a didaktiku športového tréningu. Jeho práca v realizačných tímoch bola orientovaná nielen na poradenskú a konzultačnú, ale aj vedecko-výskumnú činnosť, ktorá vyústila v publikačných aktivitách. V tejto oblasti je spoluautorom troch vysokoškolských učebníc, štyroch skript (dvakrát vedúci, dvakrát spoluautor), päť výskumných úloh. Najviac publikovaných príspevkov v časopisoch a zborníkoch je venovaných rozvoju kondičných pohybových schopností, zdokonaľovaniu techniky a koordinačným schopnostiam (29), ľadovému hokeju (11) včítane spoluautorstva vo vysokoškolskej učebnici a volejbalu (4). Sú to cenné poznatky, nakoľko boli získané na vzorkách vrcholových športovcov.

Doc. PhDr. Eugen Laczó, PhD. vo svojich prácach využíva interdisciplinárny prístup z hraničných vedných odborov ako sú biomechanika, biochémia, anatómia, fyziológia, psychológia, štatistika a iných. Rozširuje poznanie najmä v oblastiach adaptácie organizmu športovca na tréningové podnety všeobecne a špeciálne v rôznych cykloch dlhodobej športovej prípravy. Vo vrcholovom športe preferuje intraindividuálne výskumné prístupy pred interindividuálnymi, nakoľko umožňujú poukázať na jedinečnosť a súčasne nachádzajú určité spoločné špecifičnosti pre viacerých športovcov. Na odhalenie štruktúry športového výkonu využíva mnohorozmerné štatistické metódy. Prostredníctvom využitia metódy časových radov poukázal na intraindividuálnu odlišnosť oneskoreného a kumulatívneho adaptačného efektu. Týmto metodologickými prístupmi prispel k rozšíreniu poznania vo vedách o športe. Vo všetkých scientometrických kritériách FTVŠ UK prekračuje požadované požiadavky. V ohlasoch na svoje práce desaťnásobne prekračuje citácie v domácich a päťnásobne v zahraničných publikáciách. Zanietená všestranná činnosť inauguranta v oblasti teórie a praxe športového tréningu je svetlým zjavom medzi športovými pedagógmi, v ktorej sa vzácné snúbi spojenie teórie a praxe na vysokej odbornej úrovni.

Záver

Na základe dodaných materiálov a môjho dlhodobého osobného poznania pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti i spoločenskej angažovanosti, považujem doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD. za vyzretú vedecko-pedagogickú osobnosť, akceptovanú doma aj v zahraničí. Z týchto dôvodov odporúčam Vedeckej rade Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského a Vedeckej rade Univerzity Komenského schváliť návrh na menovanie doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD. za profesora v študijnom odbore 8.1.3 športová edukológia.

v Prešove 13. mája 2013

prof. PhDr. Michal Belej, CSc.